

**Ecclesiasticae Historiae, Et Dicta, Inprimis Memorabilia,
Christi, Apostolorum, Martyrum, Confessorum, Doctorum,
& hostium veteris Ecclesie: singulari iudicio, & pio studio,
ex Eusebio Cæsariensi ...**

Eusebius <Caesariensis>

Haer. Chr. Egen., 1571

VD16 E 4284

131. Historia De Adolescente, quem reuersus ex Pathmo Ioannes
Euangelista à latrocinio reuocauit, quam Eusebius libr. 3. hist. Ecclesiast.
cap. 23. recitat ex Clemente: qua exemplum proponitur ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-69335](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-69335)

131. HISTORIA DE ADOLESCENTE, quem reuersus ex Pathmo Ioannes Euangelista à latrocinio reuocauit, quam Eusebius libr.3. hist.Ecclesiast.cap.23. recitat ex Clemente: qua exemplum proponitur Ecclesiæ & consolatio, Deum verè recipere in gratiam etiam enormiter lapsos, post acceptum baptismum, in peccata, contra Nouatum hæreticum & similes.

*Accipe quæ referunt Clementis scripta vetusti,
 Omnibus afflictis commemoranda pijs.
 Sanctus Ioannes Epheso quæ gessit in vrbe,
 Cui fuit in Domini pectore grata quies.
 Ex Pathmo redijt tua post vbi fatatyranne,
 Qui seuum Domini nomen in orbe tenes.
 Cùm vigil Asiæcistraret Episcopus oris
 Cætus, quos verbo legaret antè Dei.
 Illos accepto confirmet dogmate Christi,
 Instruat & cætus in pietate nouos.
 Conspicit hinc iuuenem præstanti corpore, & acri
 Ingenio, forma conspicuumq; bona.
 Cætibus hunc Christi iuuenē tot munera propter
 Laturum sperat commoda multa pijs.
 Ergo fuit nuper qui lectus Episcopus vrbis,
 Hac tradit iuuenem per pia dicta seni:*

Hunc tibi commendo, sit Christus testis utriq;
 Ingenio iuuenem mente fideq; bonum.
 Moribus erudias ut eum, studijsq; sacratis,
 Et vera aeterni cognitione Dei.
 Post Ephesum reperit diuinus Apostolus urbem,
 Commendans iuuenem, sic, ut & ante, seni.
 Presbyter hunc ergo proprias suscepit in ades,
 Et iuuenem magna sedulitate regit.
 Sic habet ut gnatum, fouet & complectitur illum,
 Intingit tandem flumine ritè sacro.
 Ast nimium prima fidens probitate, benignè
 Frena senex iuueni liberiora dedit.
 Ille sibi laxans frenos iuuenilibus annis
 Gaudet, & aequos iungit in vrbe sibi.
 Luxus erat cordi quibus, atq; ignauia vitæ,
 Pernicies iuuenum, perniciesq; virum.
 Horum conuictu vitia addiscebat amare,
 Atq; viam vitæ cepit inire male.
 Vnà agitat primùm grato conuiuia luxu,
 Et Paphie carpit munera grata Deæ.
 Hei mala quàm multos iuuenes cõsortia perdunt,
 Sæpius atq; bonos in fera facta trahunt?
 Namq; etiam furtis, faciunt quæ nocte silenti,
 Adiungunt socium participemq; sibi.
 His gradibus scelerum factis vitæq; nephanda
 Paulatim à paruis ad grauiora trahunt.
 Conuictu ad quæuis sic crimina doctus in vrbe
 Committit scelerum perditus omne genus.

Nam

Nam veluti in præceps abruptis fertur habénis
Rectore ex usso morsibus acerequus.
Sic rapitur quoduis designans crimen, & audens
Hic iuuenis rapidus deteriora sequi.
Quin etiam æternæ spes ipsa negata salutis,
Flagitijs mersò tot vitijsq; malis.
Crimina iam temnit parua admisisse, per urbem
Crimina molitur pessima quæq; ferox
Nam se etiam sæuis latronum cœtibus addit,
Quos inter primum gaudet habere locum.
Quos habuit sæuos latrones antè magistros,
Discipulus superat sæuior ipse latro.
Nanq; etiam turmam latronum colligit ipse,
Quorum crudelem se facit esse ducem,
In syluam ducens hos ante immanior omnes
Cœdibus in quouis sæuit iniquus agro.
Illius ob furias illa regione viator
Non potuit certum carpere tutus iter.
Sustulit absq; omni cunctos discrimine, eiq;
Apta latrocinij dextra neciq; fuit.
Hanc petit longo post tempore apostolus urbem,
Ordinet vt quoddam relligionis opus.
Hoc opere effecto dixit conuersus ad ipsum,
Cui iuuenis nuper tradita cura fuit:
Reddito depositum, dominus quod Christus & ipse
Curæ tradidimus nuper in vrbe tuæ.
Tradidimus coram tibi quod testantibus illis
Cœtibus, in Christo quos regis ipse pios.

Presbyter attonitus quidnam sibi Apostolus olim
 Tradiderit voluit mente agitatq; diu.
 A se nanq; putat repeti auri pondera fului,
 Quae sanctum nouit nulla dedisse virum.
 Depositi vllius non est sibi conscius et si,
 Non tamen id credit quod petat esse nihil.
 Hunc rogo quis fallat donatum numine Christi,
 Aut credat sanctum falsa referre senem?
 Haret vbi attonitus, non, inquit Apostolus, auri
 Pondera ego repeto, quae tibi nulla dedi.
 Hunc repeto iuuenem atq; animam, quem iussimus
 Imbueres veri cognitione Dei. (olim
 Tristior hic gemitus imo de pectore ducit,
 Et lachrymans reddit talia verba senex:
 Mortuus hei summo nobis pater ille dolore,
 Et iuuenis pridem disperijtq; malè.
 Quo perijt morbo, cum quaerit Apostolus, inquit,
 Mortuus est Christo, disperijtq; Deo.
 Pessimus euasit iuuenis, tandemq; latronum
 Coetibus est iunctus saeuus in vrbe latro.
 Quin etiam infestum montem dux obsidet ille,
 Latronum ingenti concomitante manu.
 Hac vbi de iuvene hoc veneradus apostolus audit,
 Qua fuit indutus discidit inde togam.
 Atq; gemens imo duxit suspiria corde,
 Percutiensq; dedit talia dicta caput:
 O praeclare animae custos, fratrisq; magister,
 Indole de cuius spes mihi magna fuit.

Sed

Sed mihi iam sternatur equus, comes atq; fidelis
 Addatur, montis qui mihi monstrat iter.
 Continuo tendit cursu properare citato
 Ad montem latuit quo truculenta manus.
 Cum venit huc, diri peragunt quo monte latrones
 Excubias, sanctum detinere virum.
 Non horum manibus studet effugisse latronum,
 Hac quibus intrepidus verba verenda refert:
 Non ego vos fugio predones perdita turba,
 Alloquar huc veni, quos videamq; feros.
 Ergo mihi huc vestrum, qui tam crudelia saeuus
 In syluis audet, ducite, quaeso, ducem.
 Dux venit armatus sanctumq; agnoscit adesse,
 Quem iuuenis toties viderat ante, virum.
 Atq; simul trepido fugitans actusq; pudore,
 In celerem sese conijcit inde fugam.
 Quadrupede admissio sequitur post sanctus Iesu
 Discipulus, senij non memor ipse sui.
 Euolat hinc rapidis fugientem passibus illum,
 Hac reuocat sanctus voce sonante senex:
 Quid fugis o fili, patrem charissime inermem,
 Quid fugis o iuuenis languida membra senis?
 Siste gradus celeres, trepidum depone timorem,
 Ne dubita, vitæ spes tibi certa manet.
 Totius est Christus pro mundi crimine passus,
 Tu quoq; in hoc vitam, si respicis, habes.
 Pro te non dubitem rationem reddere Christo,
 Quin etiam mortem suppliciumq; feram.

Sic iussit vitam pro fratre effundere Christus,
 Vitam pro nobis vt dedit ipse suam.
 Siste pedem fili, tibi spem me ferre salutis
 Huc misit Christus, spes q̄, salus q̄, pijs.
 Auribus hec hausit latro cum verba vocantis
 Patria, quae vitam verba tulere viro:
 Substitit & vultum terram defixit ad imam,
 Projicit hinc trepidans arma cruenta manu.
 Profundit lachrymis tristes gemitus q̄, dolens q̄,
 Saepe senis supplex voluitur ante pedes.
 Quas fundit lachrymis sacro quasi fonte lauatur.
 Assiduus deflens facta nefanda miser.
 Occulit ast solam dextram sub veste cruentam,
 Qua fecit cedes, vulnera saeva, ferox.
 Hic veniam adiurans promittit Apostolus omnis
 Delicti à Christo, non dubitante fide.
 Quae q̄ magis torquet miserum, fert oscula dextrae,
 Dextrae quae multae conscia cedis erat.
 Quam veniam crebro ieiunans orat vterq̄,
 Ad dominum fundens pectore & ore preces.
 Et varijs mentem mulcebat Apostolus agram,
 Dictis ceu mœsto carmina leta canens.
 Tradidit & veram iuueni, quam acceperat olim,
 Notitiam Christi notitiamq̄ Dei.
 Signa vbi doctrinae & pietatis certa ferebat,
 Constabatq̄, satis pœnituisse virum:
 Coetibus hinc sanctis praefecit Apostolus illum,
 Quos rexit magna cum pietate diu,

Hoc

Hoc docet exemplum, teneris consortia praua

Mentibus incautis noxia quanta ferant.

Deinde, quod in Christo, quamuis sit criminis in-

Delictum, veniam, qui respiscit, habet. (gens

Non dominus lapsis mortem, sed gaudia vitæ

Experit, erroris quos dolet esse reos.

I nunc, & veniam lapsis vitamq; negato,

Impie propugnans dogm. Nouate, tuum.

132. EVSEBIUS LIB. IX. TRIPAR

titæ historiæ, narraturus cædem iniustam

& crudelem factam iussu Imperato-

ris Theodosij Thessalonicæ,

Capit. 30, inquit:

Non est facile hominibus vniuersas vi-
tare hostis insidias. Nam vbi quispiam
libidinis effugerit passionem, incurrit
in auaritiam, qua declinata inuidiæ fouea pa-
ratur. Hanc si transcendat, vitium furoris in-
currit: Atq; alios plurimos ponit laqueos ini-
micus, quo capere possit incautos. Et corpo-
ris quidem passiones habet facile ministran-
tes, vt animam possit occidere. Sola autem
mens eius, qui vigilarit, diuinis vacando, vi-
ctoriam reportat, machinationum impetum
dissoluens.

Difficile est omnes Sathana vitare maligni

Insidias, multas quas struit ille pijs.

Si